

Julia Merit van Rosmalen

**Od taumaturga do donositelja darova: utjecaj uloge djece na hagiografiju
i narodnih običaja na ikonografiju Svetog Nikole**

U ovom se radu prati razvoj prikaza Svetog Nikole od čudotvorca do dobročinitelja i zaštitnika djece u zapadnoj umjetničkoj tradiciji s posebnim osvrtom na ulogu djece u cijelom procesu. Zapad je razvio vlastitu jedinstvenu ikonografiju, nadopunivši tradicionalni grčki ikonografski model i legendu novim elementima, od kojih se mnogi odnose na spašavanje i dobrobit djece. Ovi novi dodaci omogućili su da se lik Svetog Nikole uvede u dječje proslave, narodne običaje i kulturu mladih, a od 12. i 13. stoljeća običaji vezani uz blagdan Nevine dječice postupno su se povezali i stopili s običajima blagdana Svetog Nikole 6. prosinca. Sve veća nazočnost djece i njihovih običaja u srednjem vijeku uz Svetog Nikolu, pretvorili su djecu u 'ikonološke agente'. Nastali su, tako, novi ikonografski tipovi Svetog Nikole kao što su prikaz Svetog Nikole kao djeteta biskupa, prikaz djece znatno mlađe dobi kao školaraca ukiseljenih u posudi te prikaz Svetog Nikole s tri jabuke kao njegova atributa. Ova tri prikaza ne bi bilo moguće prepoznati oslanjajući se na klasičnu ikonološku metodu. Njihov izvor se može temeljito objasniti tek interdisciplinarnim pristupom nove ikonologije – pristupom koji kombinira ikonologiju, vizualne studije i povijesnu antropologiju. Autorica koristi rezultate istraživanja folklornih studija i ikonologije kako bi predstavila nova tumačenja.